

Motion till riksdagen 2011/12: MJ383

**av Walburga Habsburg Douglas och Lotta
Finstorp (M)**

Övergödda sjöar i Södermanland

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en eventuell utvidgning av pilotprojektet för att rena övergödda sjöar i Södermanland.

Motivering

Runtom i Sverige finns en rad övergödda sjöar. Under årens lopp har olika försök gjorts för att förbättra dessa sjöars tillstånd. Glädjande nog är några sjöar på väg att återhämta sig. Problemet med övergödning är emellertid komplicerat. Övergödningen har varierande orsaker, men i grund och botten handlar det i normalfallet om att upprätthålla en skör balans mellan kväve, fosfor och syreförbrukande material. Den delikata balansen mellan dessa näringsämnen har inneburit att det inte finns någon enhetlig metod för rening av övergödda insjöar. Ett flertal metoder finns för att restaurera en sjö beroende på syftet med restaureringen.

En av de övergödda sjöarna är sjön Skundern i Södermanland. Problemet i Skundern ledde till en obalans mellan karpfisk, zooplankton och växtplankton. Den var tidigare en av Sveriges mest fosforbelastade insjöar. Men sedan februari 2009 pågår ett pilotprojekt som ska återskapa balansen i sjön.

Redan innan pilotprojektet startade var sjön mycket väldokumenterad genom både undersökningar av Flens kommun och Länsstyrelsen i Södermanland. Bakom tillkomsten av dessa undersökningar ligger bland annat en miljöengagerad lokalbefolkning. En miljömedvetenhet har vuxit fram bland allmänhet, tomtägare och jord- och skogsbrukare kring Skundern men även runt andra sjöar runt om i Sörmland.

De allra flesta är eniga om att fosforutsläppen till länets sjöar måste ner väsentligt. Fosforfria tvättmedel och förbättrade avloppsanläggningar har varit

Fel! Okänt namn på

en del av lösningen. En annan åtgärd som diskuterats är att höja den hårt reglerade sjöns vattennivå. En tredje väg skulle kunna vara det som kallas biomanipulering. Det nu pågående pilotprojektet i Skundern handlar om att minska beståndet av karpfisk (främst mört, björkna och braxen) genom bland annat trålning. Projektet i Skundern har visat sig framgångsrikt, 75–80 procent av målsättningen är uppnådd.

Tanken med utfiskningen är att ett litet och mer behändigt bestånd av karpfisk kan leda till en ökning av zooplankton som i sin tur innebär en mindre andel växtplankton. I slutändan hoppas man att denna åtgärd ska leda till klarare vatten.

Arbetskraften som används vid utfiskningen är i huvudsak en grupp asylsökande immigranter. Detta ger en bra start i etableringsprocessen i landet samt en fast och stabil inkomst och en chans till att lära sig språket.

Med biomanipulation vill man skapa en bättre och mer attraktiv näringskedja. Förhoppningen är att kunna åstadkomma en tillväxt av undervattensväxter, vilka binder näring och ger skydd till zooplankton. Ett förbättrat siktdjup underlättar för rovfisk att jaga och på så sätt kan beståndet av karpfisk hållas nere. Näringskedjan kan följaktligen återta sitt ursprungliga tillstånd efter en viss anpassningstid.

Resultaten som fortlöpande framkommit tyder på en lyckad start. Därmed vore det bra om pilotverksamheten kunde utvidgas till fler övergödda sjöar i Sörmland. En bättre vattenkvalitet är till gagn för fisken, fåglarna och för de boende runt sjöarna. Med det lyckade projektet i tankarna torde således en utredning om möjligheterna till en expansion till fler övergödda sjöar kunna initieras.

Stockholm den 3 oktober 2011

Walburga Habsburg Douglas (M) *Lotta Finstorp (M)*